Ner. 240. ROK 1843. PIĄTEK 20 PAŹDZIERNIKA

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE.
Jutro Urszuli Panny.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Jutro Ziemisław.

# GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

| Dzień godzina | | Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiéj | Stopień ciepła podług Reaumura | Psychometr | Wiatr | Stan Atmosfery | Zjawiska napowietrzne i różne |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 6 | 27 1, 517 | + 4, 6 | 2, 67 | PnWschodni średni | Pochmurno | Deszcz |
| 18 | 2 | 0, 592 | 5, 9 | 2, 92 | Zachodni średni | ,, | Deszcz |
| | 10 | 1, 622 | 4, 4 | 2, 45 | PnWschodni mocny | ,, | Deszcz |

## Wiadomości krajowe.

### KRAKÓW.

Senat Rządzący, zamianował na dniu 13 Października r. b. p. Xawerego Brzeżańskiego dotychczasowego kontrollora kassy policyjnej, kassyerem tejże kassy.

### DYREKTOR INSTYTUTU TECHNICZNEGO.

W skutek polecenia JW. kommissarza rządowego przy instytutach naukowych W. M. Krakowa z Jego Okręgiem pod dniem 10 Października r. b. do N. 947 D. K. K. wydanego, ogłasza konkurs na professora historyi naturalnéj i teoryi gospodarstwa wiejskiego przy szkole technicznéj. Obowiązki do téj katedry przywiązane są: wykład zoologii, botaniki, mineralogii tudzież teoryi gospodarstwa wiejskiego, i utrzymywanie gabinetów każdego *respective* z tych przedmiotów w należytym porządku.

Pensya do téj posady etatem przeznaczona 3000 złp. konkurrujący o tę katedrę złożą w kancellaryi dyrektora 1) metrykę, 2) bieg życia (*curriculum vitae*) 3) zaświadczenia z odbytych nauk filozoficznych z przedmiotami konkursowemi styczność mających z postępem dobrym, 4) świadectwo z odbytych nauk, w którymkolwiek z instytutów publicznych agronomicznych, 5) kandydat powinien posiadać oprócz języka polskiego, w którym przedmiot będzie wykładany języki niemiecki i francuzki, a przynajmniéj jeden z nich w tym stopniu, aby dzieła w przedmiocie właściwym pisane dokładnie rozumiał, 6) jeżeli jest obco-krajowym, winien złożyć pozwolenie właściwego rządu, 7) termin do konkursu przeznacza się na dzień 20 Grudnia r. b. Podania wraz z allegatami pod L. 1, 2, 3, 4, 6, wyszczególnionemi do 1 Grudnia r. b. przyjmowane będą, *franco* jeżeli będą przesłane pocztą.

Kraków d. 18 Października 1843 r.
Ludwik *Kosicki.*

Podług wiadomości z gazet dało się uczuć trzęsienie ziemi d. 5 Września b. r. w górach Albańskich, a 3 Października w Trieście. W pierwszym z tych dni miała tu igła przy obserwacyach rannych ruch niespokojny, nieregularny. Różnica między największą i najmniejszą wartością zboczenia wynosiła w tym dniu tylko 3' 51", podczas kiedy z trzechletnich obserwacyj na ten miesiąc średnia różnica 9' 7" wypada. Najmniejsza wartość zboczenia była w tym dniu o 6' 23" większą, jak średnia miesięczna. Dnia 3 Października miała igła także w czasie najmniejszości zboczenia, stan nadzwyczajnie wysoki. Różnica między największą i najmniejszą wartością zboczenia była tego dnia tylko 3' 15" podczas kiedy średnia zmiana z 3

letnich obserwacyj w Październiku 7' 50" wynosi. Uwagi godnym był także stan igły d. 15 b. m. tak w czasie największości jak i najmniejszości; przytém miała igła przy obserwacyach rannych ruch nieregularny. Różnica między największą i najmniejszą wartością wynosiła tego dnia 12' 0" a więc znacznie więcéj, jak z 3 letniego przecięcia wypada, d. 16 wynosiła ta różnica tylko 5' 7", d. 17 6' 6", d. 18 7' 46".

Kraków d. 18 Października 1843 r.

*Weisse* Dyr. Obs.

# Część Urzędowa.

***Nro*** 5499.

WYDZIAŁ DOCHODÓW PUBLICZNYCH I SKARBU W SENACIE RZĄDZĄCYM

***Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.***

W wykonaniu reskryptu Senatu Rządzącego z dnia 6 Października 1843 do L. 5248 D. G. S. podaje do powszechnéj wiadomości, iż wypuszczoną zostaje w trzechletnie przedsiębiorstwo dostawa materyałów opałowych węgla i drzewa z kopalń i lasów rządowych do magazynu rządowego w Krakowie, poczynając od dnia 1 Stycznia 1844 r. przez publiczną *in minus* licytacyą, przez sekretne deklaracye do d. 21 Listopada 1843 roku do godziny 12 w podnie na ręce Senatora w Wydziale Dochodów Publicznych i Skarbu Prezydującego składać się mające, której to dostawy główniejsze warunki są następujące:

I. *Praetium fisci* dostawy naznacza się: 1) za spław jednéj siągi węgla z brzegu rzeki Przemszy do magazynu krakowskiego złp. 22; 2) za spław jednéj siągi drzewa łupanego z brzegu rzeki Pszemszy, mianowicie z składu wysokiego brzegu pod Jeleniem do magazynu złp. 5 gr. 15; 3) za spław jednej siągi drzewa krąglakowego lub gałązkowego z wymienionych dopiero miejsc złp. 4; 4) za spław jednéj siągi drzewa łupanego, gałązkowégo lub krąglakowego z brzegów Wisły pod Mętkowem złp. 3; 5) za spław jednéj siągi drzewa w tym samym jak powyżéj gatunku, z brzegów Wisły pod Czernichowem złp. 2; 6) za zwóz jednéj siągi węgla z kopalni Jaworznickich nad Pszemszę zł. 7.

II. Dostawa materyałów pod powyższemi pozycyami umieszczonych odbywać się będzie galarami lub furami, własnemi lub najętemi, do czego użytemi także być mają galary skarbowe w ilości sztuk 20, za które należytość wedle oszacowania przez urząd budownictwa wspólnie z pisarzem magazynu Krakowskiego sporządzić się mającego, entreprener spławić natychmiast po przyznaniu sobie przez Senat Rządzący przedsiębiorstwa, zapłacić będzie obowiązany.

III. Entreprener z spławu i zwozu węgla z Jaworzna na zabezpieczenie skarbu od szkód złoży kaucyą w gotowiźnie lub fidejussoryczną w ilości 4000 złp. Ponieważ dostawa materyałów pod pozycyami 1, 2, 3, 4 i 5 tudzież zwóz węgla z kopalń Jaworznickich nad Pszemszę pod pozycyą 6 może być razem, lub oddzielnie w entrepryzę wypuszczoną, dla tego w razie, gdyby oddzielny był entreprener do spławu, a oddzielny do zwozu, natenczas pierwszy złoży kaucyą w ilości złp. 3000, a drugi 1000 złp.

IV. Mający chęć licytowania, winni złożyć *vadium* do kassy głównéj w ilości 1000 złp. i kwit do deklaracyi dołączyć; inne warunki każdego czasu w Wydziale przejrzanemi być mogą. Deklaracye winny być pisane wyraźnie bez żadnych przekreśleń, i nic próżnego miejsca w ustępach nie zostawując, liczby z wyrażeniem cen literami mają być napisane; podług wzorów następujących:

*Wzór do Deklaracyi.*

Na skutek obwieszczenia Wydziału Dochodów Publicznych i Skarbu z dnia 14 Października r. b. do L. 4499 w Dzienniku Rządowym zamieszczonego, podpisany przyjmując warunki rzeczonem obwieszczeniem objęte, jako też i te, które do licytacyi téj przygotowane w biórze Wydziału Doch. Publ. przejrzałem, niniejszem deklaruję, iż podejmuje się dostawy drzewa i węgla z miejsc niżéj wyrażonych do magazynu rządowego w Krakowie po cenach następujących (tu deklarant wypisze po jakiéj cenie, i z jakiego miejsca, stósownie do pozycyj w obwieszczeniu umieszczonych, podejmuje się dostawiać drzewo i węgle, czyli razem na wszystkie sześć pozycyj, lub też tylko oddzielnie na spław drzewa i węgla do Krakowa, a oddzielnie na zwóz węgla z Jaworznia nad Pszemszę) kwit kassy głównéj, jako *vadium* 1000 złp. złożyłem, obok deklaracyi dołącza się (tu deklarant wyrazi swój podpis, zamieszkanie i datę.)

Kraków d. 14 Październik 1843 r.

Senator Prezydujący
J. Księżarski.
Sekr. F. *Girtler*.

*Nro.* 5911.

TRYBUNAŁ
*Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.*

Wzywa tak wierzycieli jako też sukcessorów massy Kolińskich z kwoty gr. 25 w depozycie sądowym złożonych, składającéj się aby z stosownemi dowodami prawa ich wykazać zdolnemi w zakresie miesiąca jednego do Trybunału zgłosili się pod rygorem przyznania massy tej jako bezdziedzicznéj na rzecz skarbu publicznego.

Kraków d. 17 Października 1843. r.

Prezes
MAIER.

(1r.) *Lasocki* Sekr.

## Wiadomości zagraniczne.

— *Warszawa* 11 *Października.* —

W przeszły czwartek odbyła się uroczystość otwarcia kursów naukowych w Akademii tutejszéj Rrzymsko Katolickiéj roku szkolnego 1843 (lubo wykładanie nauk w tym zakładzie trwa już od 3ch tygodni). Akt ten zaszczyconym był obecnością JW. Ministra Sekretarza stanu Turkułła, JJWW. Biskupów: Kaliskiego Tomaszewskiego i Chmielewskiego Administratora Archidyecezyi Warszaw., JW. Radcy sta. Kozłowskiego, dyrektora wydziału wyznań, członków zwierzchności Akademii i wielu znakomitych gości, tudzież licznego duchowieństwa świeckiego i zakonnego. Około godz. 11éj, zgromadzenie poprzedzone gronem Proffessorów w togach, udało się do kaplicy, gdzie przez JW. Biskupa Chmielewskiego, jako prezydującego w Zwierzchności Akademii, zaintonowany, a przez alumnów odspiewany został hymn *Veni Creator*, oraz modlitwy za zdrowie i pomyślność N. Pana i Najjaśn. Rodziny. Po otrzymaniu błogosławieństwa pasterskiego, zgromadzenie udało się do sali posiedzeń. Tu Rektor Akademii JW. Prałat Butkiewicz, w zabranym głosie wynurzywszy wdzięczność N. Cesarzowi, jako Twórcy i Dobroczyńcy tyle pożytecznego w kraju Instytutu, zdał sprawę z czynności Rady Akademii w upłynionym roku, wykazując zarazem stan obecny, postęp i potrzeby téj naczelnéj szkoły duchownéj. Następnie W. JX. Kanonik Jasiński proffessor czytał rozprawę o zasadach i cechach chrześcijańskiéj moralności. Poczem dostojni goście zwidzili wszystkie części gmachu Akademii, który z pozoru szczupły zawiera w sobie wygodne pomieszczenie wszelkich szczegółów tak obszernego zakładu naukowego.

— *Paryż* 3 *Października.* —

Królewiczowie Nemours, Joinville i Aumale udali się dziś do Fontainebleau. Xiążę Montpensier ma cały miesiąc zabawić w Metz, a potem uda się z Xciem Aumale do Algieru, zkąd jak sądzą, na przyszłą wiosnę powróci jako jenerał Major.

Przed niejakim czasem zapowiedziane były odwidziny Króla Neapolitańskiego na przyszły rok w Paryżu; dowiadujemy się teraz; że to bynajmniéj nie jest jeszcze pewnem, tylko że Xiążę Syrakuzy, gdy ztąd odjeżdżał, zabrał z sobą zapraszający list króla Francuzów do Króla Ferdynanda.

Panowie Olozaga i Hernandez mają codzień konferencye z p. Guizot. Zdaje się, że p. Hernandez pogodził się z rządem tymczasowym w Madrycie.

Hr. St Aulaire powróci w przyszłym tygodniu na swe poselstwo do Londynu.

Goniec z Turynu przywiózł wczoraj do Paryża wiadomość, że trwające od dwóch lat układy o traktat handlowy między Francyą i Sardynią, przyszły w tych dniach do skutku, i tak przez Hr. Solar de la Margarita, sardyńskiego ministra spraw zagr, jak i przez Margr. Dalmacyi, posła francuzkiego przy tamecznym dworze, podpisane zostały. Mówiono wiele o tym traktacie, zdaje się jednak, że mało odpowiada oczekiwaniu: jakie o nim powzięto, tak, że jeszcze wątpić należy czy go izby będą ratyfikować. Dotyka on bardzo drażliwą kwestyą, która dotąd w izbie zawsze w przeczący sposób rozstrzygana była, gdyż zagraża interessom licznych hodowców bydła, którzy w pałacu Bourbon zasiadają, a tylko dla konsumentów jest pożyteczną. Chcę tu mówić o zniżeniu cła wchodowego od zagranicznego bydła na rzeź, które dotąd wynosiło 25 fr. od krowy a 50 fr. od wołu, bez względu na ich wagę, a które według wspomnionego traktatu byłoby zmienione na 10 centymów od kilogr. A lubo ustawa z r. 1830 wyraźnie mówi, że Król Francuzów traktaty handlowe z obcemi mocarstwami zawierać może, i dla tego ratyfikacya ich przez izby nie zdaje się potrzebną: lecz gdy gabinet z dnia 1 Marca wzniósł tę maxymę, że traktaty handlowe powinny być izbom przedstawione, p. Guizot nie może przeto odstąpić od tego zwyczaju, i musi rzeczony traktat przedłożyć izbom do potwierdzenia. Zdaje się, że zniżenie cła wchodowego na sardyńskie bydło; nie jest ma-

łéj wagi, tem bardziéj, że przyzwolenia ze strony Sardynii, jak to się okazuje w dzisiejszym *Journal des Debats*, nie są właśnie tak znaczne. Ograniczają one się na zmniejszeniu cła wchodowego od francuzkiéj białéj porcelany z 75 fr. od 100 kilogr. na 50 fr. a od malowanéj z 50 fr. na 35 fr. Daléj francuzkie wina i wódki mają to samo cło w Sardynii płacić wprowadzane lądem, jak gdyby w prowadzane były morzem. To widocznie nie jest wielką korzyścią dla Francyi, gdyż Sardynia sama ma wyborne wina, a w przedniejszych gatunkach, jak np. w szampańskiem i bordeaux, transport lądem zamiast morzem nie wiele cenę zmienia. Za to utrzymuje Sardynia, prócz zniżenia cła na bydło, różne znaczne przyzwolenia na wprowadzanie swych płodów naturalnych, jako to: ryżu owoców południowych blejwejsu: Do tego traktatu dodany został traktat zabezpieczający własność literacką obudwóch krajów.

— *Madryt* 25 *Września*. —

Dziennik *Espectador* gani postępowanie władzy wojskowéj w Oporto względem Zurbana i żąda zadosyć uczynienia za to, więcéj w imieniu ludzkości niż w imieniu Hiszpanii. Rząd portugalski powinien był wydalić Zurbana z kraju swego, kiedy samowolnych jego rozkazów usłuchać nie chciał, ale więzić go nie miał prawa. Tak się dzieje nawet w krajach, które z gościnności swojéj nie mogą za wzór służyć, We Francyi nigdy jeszcze politycznego wychodźca nie wtrącono do więzienia. Najbardziéj gromi ten dziennik Konsula hiszpańskiego w Oporto, który w Jen. Zurbano nie powinien był widzieć przeciwnika teraźniejszego rządu, ale jedynie Hiszpana.

D. 20 b. m. pewna 33 letnia niewiasta powiła tu razem 5-ciu synow; matka i dzieci umarły zaraz po rozwiązaniu, jednak troje z ostatnich mogły jeszcze otrzymać chrzest święty.

— *Dnia* 20 *Września*. —

We wszystkich prowincyach, wyjąwszy Barcelonę, Geronę i Saragossę, odbyły się już wybory do Kortezów, o ile dotąd wiadomo; prócz Sevilli i samego Madrytu; stronnicy rządu tymczasowego wszędzie mieli przewagę nad ajakuchami. Według nadeszłych dziś wiadomości, panuje spokojność w całéj Kastylii, Galicyi, Murcyi i Walencyi.

Tu w Madrycie znaczna liczba majętniejszych mieszkańców ofiarowała się rządowi wspierać przedsięwzięte środki do utrzymania spokojności.

Hollenderski sprawujący interesa przy tutejszym dworze, Baron Grovestius, mianowany został ministrem Rezydentem przy Królowéj Izabelli, i zarazem w tym samym charakterze zawierzytelniony jest przy dworze lisbońskim.

Dziś w wieczór nadeszła tu wiadomość, że junta barcelońska poddała się rządowi.

*Z Paryża* 3 *Października*. Ogłoszono następującą depeszę telegraficzną z Hiszpanii: W Madrycie, dnia 26 Września panowała zupełna spokojność; jednakże poprzedniéj nocy kilka osób uwięziono. W Andaluzyi i Galicyi trwa ciągły porządek. Dekretem z dnia 28 Września, Prim został mianowany Jenerał-majorem.

— *Od granic turcyi* 21 *Września*. —

Nowo mianowany konsul austryacki w Serbii, p. Filippowicz, przybył do Belgradu i złożył wczoraj swoje uszanowanie tak xięciu Alexandrowi jako i Hafiz paszy.

Zwolna wracają do Belgradu wychodzcy polityczni; ostatnia nędza zmusza te nieszczęśliwe ofiary politycznych rozdwojeń wrócić do ojczyzny, chociaż nie mają najmniejszéj nadziei umieszczenia się w służbie rządowéj, ani żadnych widoków utrzymania się na przyszłość.

Z ogłoszonéj w dniu 15 b. m. ogólnéj amnestyi wyłączona jest tylko rodzina Obrenowiczów, oraz byli ministrowie xięcia Michała.

Zaraz po objęciu rządów przez xięcia Alexandra, liczna deputacya od narodu podała prośbę ces. rossyjskiemu kommissarzowi baronowi Lieven o ułaskawienie wygnanych primatów Wucicza i Petroniewicza. Baron Lieven przyjął te prośbę i przyrzekł wstawić się u monarchy swego.

Poseł Sardyński, hr. Sambuy, upraszał formalnie dla xięcia Sabaudzko Carignan, Eugeniusza Emanuela (urodz. 14 Kwietnia 1816 r.) o rękę arcyxiężniczki Maryi Karoliny, córki arcyxięcia Rajnera, wicekróla włoskiego (urodzonéj 6 Lutego 1821 r.). Uroczyste zaręczyny dostojnéj pary narzeczonéj odbyć się mają w przyszłym miesiącu.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

*Od dnia* 18 *do dnia* 19 *Października*.

Liszkiewicz Franciszek, Srednicka Ewa ob., Wierzbicki Stanisław ob., Maciński Piotr, Sypniewski Jan Kopystynski Bazyli, Krasiński Adam ob., z Polski; — Erbe Gottlieb, Baczyński Alkantary ob., Wroblewski Kazimierz ob., Komar Michał ob., Lanckoronski Stanisław hr., Pieniążek Stanisław ob., Rostafiński Michał, z Galicyi.

*Wyjechali z Krakowa*.

Mięknski Marcin., Krestito Mikołaj ob., Flesch Zygmunt, Buchowski Rudolf, Erbe Gotlieb, do Polski.